

PRZEDMOWA

Zdania o świecie i o sobie ludzie tworzą nieustannie. Liczby takich wytworów językowych nie sposób ustalić, żadne przybliżenia (setki milionów, miliardy?) nie wydają się prawdopodobne. Zostawmy miliony, biliony czy decyliardy. Tutaj, w tej książeczce, chodzi tylko o bardzo małą porcję zdań, umowny tysiąc, wypowiedzi sformułowane po polsku, opisujące świat mi najbliższy – Polskę. Jej sprawy są zapewne nie tylko dla mnie istotne; zdania podejmujące je wybrałem z najrozmaitszych druków opublikowanych w różnym czasie, ale większość ukazała się po 1989 r.

Prezentowana próbka z zakresu cytografii to mój prywatny „językowy minio obraz Polski”, namalowany za pomocą cudzych zdań, zdań, które uznałem za doniosłe, uderzające trafnością myśli, jej niebanalnością, paradoksalnością, aktualnością tematyki – rzadko albo wcale nie podejmowanej w analogicznych współczesnych zbiorach „apoftegmatów”; zdania cenne, zasługujące na przypomnienie, warte zapamiętania (choćby to: *Likwidacja wolności w imię wolności...*).

Materiał został ułożony mechanicznie, poniekąd przypadkowo, o kolejności zdań nie zawsze decyduje alfabet, pierwszy wyraz cytatu. Najważniejsza jest przekazywana treść, jej wycinki pozszywane patchworkowo; klucz do nich, do ich przeglądania stanowi Indeks tematyczno-onomastyczny.

001

Bracia: nikomu nie bądźcie nic dłużni poza wzajemną miłością

– *napomnienie św. Pawła, w liście do Rzymian ...i do nas.*

002

Bez religijności, patriotyzmu śląskiego i patriotyzmu polskiego nie byłoby Kilara

– *jakże ważna opinia jednego z publicystów warszawskiej „Gazety Polskiej Codziennie” [2013 r.]. Nie jest w niej odosobniony.*

003

Jestem zwolennikiem Europy ojczyzn, Europy zjednoczonej, koordynowanej politycznie i stanowiącej jeden obszar gospodarczy

– a to Jarosław Kaczyński, założyciel i prezes PiS-u. Zdanie [z 2018 r.] mgliste, dwuznaczne, sprzeczne z moją wizją Europy i miejsca w niej Polski. Ja chcę Polski suwerennej politycznie, współpracującej gospodarczo z innymi krajami na zasadzie równości i wzajemnych korzyści. Europa ojczyzn to jakieś pojęciowe dziwactwo. Europy suwerennych państw nam trzeba!

004

Byłem świadkiem, a nie umiałem dać świadectwa

– Zbigniew Herbert; zdanie boleśnie aktualne, opisuje trafnie np. zachowania wyborców w lokalach wyborczych (najbliższy termin próby: 25 X 2015 r.).

005

Cel? – szczęście. Wróg? – kapitalizm

– świadectwo Władysława Broniewskiego [1952]. Tylko niektórzy poeci mają talent do zwięzłości wypowiedzi.

006

Celem moich dążeń jest po prostu to, by z pomocą moich marnych możliwości służyć prawdzie i sprawiedliwości, nawet jeśli to nie podobało się nikomu

– święte słowa, słowa Alberta Einsteina.

007

Chcesz mieć zgon beztroski, pracuj tak jak Pstrowski

– górnik, Wincenty; w 1947 r. zainicjował tzw. współzawodnictwo pracy za sowieckim przykładem, a już w 1948 r. zmarł, co niepokorna ulica skwitowała tym właśnie zdaniem.

008

Chłopak, dziewczyna – normalna rodzina

– takie hasło sprzeciwu skandowano na demonstracji w PO-wskiej Warszawie [2015].